

Krajina Jablonecka a Maloskalska v obrazech Ladislava Karouška

22. 06. 2018 00:00

Oblastní galerie Liberec otevřela ve čtvrtek 21. června výstavu Ladislava Karouška, malíře spjatého s Jabloneckým a Maloskalským regionem. K vidění je až do konce září. Cílem výstavy je ukázat jeho přerod z realistického malíře syrových a melancholických výseků průmyslové krajiny severních Čech v lyrického krajináře. Tato proměna se odehrála v 60. letech 20. století. V následujícím desetiletí sledujeme již vyvrátého malíře, jehož barevné kompozice svoji kvalitou hranice regionu zdaleka překračují.

Ladislav Karoušek patří k autorům, kteří po sobě zanechali úctyhodné celoživotní dílo. Aktuální liberecká výstava ho připomíná komorním výběrem děl z 60. a 70. let, které patřili v jeho tvorbě k nejsilnějším. V kostce můžeme sledovat, jak se jeho práce měnila od melancholicky zaměřeného realismu k lyrické abstrakci plné hýřivých barev. „Ladislav Karoušek byl starší bratr sochaře Valeriana Karouška, jehož předčasně uzavřené, ale velmi originální dílo jsme si v Liberci připomněli velkorysou výstavou v roce 2015. Věříme, že mnozí návštěvníci ji mají ještě v živé paměti. Malířské dílo jeho bratra je neméně zajímavé. Jejich tvůrčí dráhy se mnohokrát přibližovaly a dokonce i protínaly. Nejčastěji spolu vystavovali a také si byli největšími oponenty. Jejich vztah ovšem ukončila předčasná Valerianova smrt.“ Těmito slovy uvádí kurátorka Markéta Kroupová výstavu věnovanou vzpomínce na autora, který obohatil českou krajinomalbu 20. století o osobité dílo založené na spontánním malířském talentu rozvinutého do lyrického pohledu na krajinu a transformaci smyslových vjemů.

Ladislav Karoušek byl malíř patřící ke generaci umělců, kteří si prožili 50. léta a na jejich konci se mohli alespoň trochu a krátce nadechnout k uměleckému progresu. V této době, kdy vstoupil na výtvarnou scénu jako samostatný umělec a člen skupiny M 57, tvořil v duchu melancholického expresivního realismu po vzoru Edvarda Muncha, kterého velmi obdivoval. Podněcovala ho k tomu také ponurá a syrová krajina pohraničního regionu, v němž tvořil. Jako rodák z Turnova přišel studovat do Prahy, ale poté si našel ateliér ve Vrchoslavicích, dnes součásti Jablonce nad Nisou, protože jako student jablonecké umělecké střední školy měl k

tomuto městu vztah. Od konce 60. let až do své smrti v roce 1991 intenzivně tvořil v ateliéru na Frýdštejně. Celý život se inspiroval v tomto malebném kousku naší české krajiny. Ve svých obrazech zpracovával motivy od místních továren s vysokými komíny a jablonecké periferie přes radostné pohledy na dominanty kraje jako je Kopanina, hrad Frýdštejn nebo řeka Jizera až po anonymní zachycení nálad přírody v průběhu ročních období. Jeho pohled na práci s barvou, která je pro něj velmi důležitá, ovlivnil tříměsíční pobyt na Srí Lance (Cejlonu) na přelomu let 1963 a 1964. Setkání s exotickou kulturou bylo pro něj iniciační a definitivně ho utvrdilo v tom, že jeho cesta vede k lyrické krajinomalbě plné živých barevných kompozic. Od té doby by se o něm mohlo hovořit jako o Kandinském z Frýdštejna. Toto drzé přirovnání má oporu v tom, že stejně jako Mistr abstrakce Ladislav Karoušek vycházel ze smyslového světa a viděné reality, které přetvářel v abstrahované výjevy.

O dalších vlivech na jeho tvorbu hovoří Markéta Kroupová: „*Ladislava Karouška zasáhly dvě tragické události. Nejdřív to byla smrt manželky, talentované sochařky Květy Kovářové, v roce 1966 a o čtyři roky později odchod bratra. Tyto události ho hluboce zasáhly. Jako důsledek v 70. letech do obrazů vkomponovával ženskou figuru jako vzpomínku na manželku a zároveň znamení touhy po nového vztahu. Také se ohlížel do minulosti ke svým oblíbeným letadlům nebo milovanému rodnému městu Turnovu.*“ Ladislav Karoušek se v 70. letech ocitl v tzv. šedé zóně. Nepatřil ani do radikálního pronásledovaného undergroundu a ani k oficiálním umělcům podporovaných režimem. Životní osudy i jeho introvertní přístup k tvorbě zapříčinili, že je dnes méně známý než by si zaslouhoval.

Výstava bude k vidění v Oblastní galerii Liberec od 22. 6. do 30. 9. 2018. Oblastní galerie Liberec je příspěvkovou organizací Libereckého kraje. Galerie je otevřená denně mimo pondělí od 10 do 17 hodin, každý čtvrtek do 19 hodin. Každý čtvrtek je vstup do galerie zdarma. Komentované prohlídky: 9. srpna v 10.30 a 17.00 hodin.

Zdroj: Oblastní galeri Liberec, Markéta Kroupová